

УДК 747+725.5:7.012

ІНТЕР'ЄР ЕКСТЕМПОРАЛЬНОЇ АПТЕКИ ТА ЙОГО МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗАСОБАМИ ДИЗАЙНУ

МИХАЙЛОВА Рада, АНТОНЕНКО Ігор, ТЕРЛЕЦЬКА Наталія
Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
n.terletska12@gmail.com

В роботі розглянуто формування середовища екстемпоральної аптеки як специфічного медичного виробничого закладу. Визначено особливості проектування внутрішнього простору аптеки й устаткування її оснащенням (предметно-просторові елементи, освітлення, розташування меблів), акцентовано цілеспрямований вибір нетоксичних матеріалів (стіни, стеля, підлога), проаналізовано підходи до створення сучасного, високотехнологічного, комфортного простору аптеки даного типу.

Ключові слова: дизайн середовища, медичний заклад, інтер'єр виробничої аптеки, проектне рішення.

ВСТУП

Події, пов'язані з пандемією, а нині з війною, показали необхідність відновлення такої спеціалізованої ланки фармацевтичного забезпечення, як екстемпоральна аптека. Ex tempore – це термінове виготовлення лікарських препаратів під конкретного пацієнта згідно з конкретним приписом лікаря. Така аптека відрізняється від звичайної тим, що лікарські засоби тут виготовляються в аптечних умовах за рецептом лікаря або за вимогою лікувального закладу. Така аптека охоплює практичну і професійну діяльність з вибору, приготування, зберігання і відпуску лікарсько-медичних виробів, засобів, препаратів, фармації.

Отже, екстемпоральна аптека є виробничою. Зауважимо, однак, що виробнича аптека не є новиною, адже такі аптеки існували на ранніх етапах формування медичної фармакології та косметології. Маючи понад 400-річну історію, виробнича аптека передбачає складну та відповідальну діяльність, яка дозволяє зберегти індивідуальний підхід у створенні препаратів та інших засобів для лікування хворих на основі екстемпоральної рецептури [1]. Примітно, що у зарубіжних країнах екстемпоральна рецептура не вважається конкурентною до промислової, спільно обидві системи забезпечують населенню достатній рівень лікарсько-фармацевтичної допомоги. У таких країнах, як Швеція, Польща, Німеччина, Австрія, Франція екстемпоральні аптеки заохочуються медичними спеціалістами і пацієнтами, а також підтримуються на державному рівні. В Україні їх набагато менше: кількість екстемпоральних аптек сягає 12%, хоча міжнародний досвід показує, що у містах на 10–12 тис. населення має бути хоча б одна така аптека. У Польщі,

наприклад, поряд із спеціалізованими екстемпоральними аптеками, екстемпоральні лікарські засоби виготовляють в 99% випадках. Попри незначну кількість екстемпоральних аптек в Україні, на даний момент, помітне зростання попиту, що є свідченням їхнього повернення і активізації діяльності.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Виходячи з актуальності аптечної справи в Україні, як і в світі в цілому, є потреба проаналізувати особливості аптеки як спеціального середовища, зокрема, її інтер'єру, що в даному випадку передбачає конкретну увагу до аптеки виробничої, проектування її внутрішнього простору, відповідного до вимог сучасного інтер'єру та новітніх дизайн-технологій.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Внутрішнє середовище більшості аптек України сформоване досить консервативно, тобто без урахування сучасних змістовно-стилістичних тенденцій. Вони розташовуються у приміщеннях, створених за застарілими нормативами, що потребує модернізації, сучасних підходів до формування простору, вибору нових матеріалів та сучасного обладнання. Водночас, останні дослідження в області дизайну медичних закладів вказують на те, що правильно сконструйоване приміщення, використання новітніх дизайнерських рішень є важливим фактором її роботи, включно із підвищенням безпеки і комфорту як персоналу, так і відвідувачів.

Рис. 1. Виробнича аптека «Фармація» в Києві, Україна

Рис. 2. Аптека-лабораторія Mole у Піреї, Греція

Формування та проектування сучасних аптек вимагає значної модернізації і особливо архітектурно-планувальної організації з урахуванням

новітніх дизайнерських прийомів, що поєднують в собі практичність і функціональність. На провідне місце щодо інтер'єрів медичних закладів останнім часом вийшли екологічні проекти, що передбачають урахування соціально-економічних, психологічних і культурних потреб людини як такі, що пов'язані зі здоров'ям людини. Дизайн інтер'єру спрямований на зниження стресу, забезпечення спокою і комфорту працівників і відвідувачів. Важливим аспектом дизайну стали технічність та лаконічність, функціональність та практичність, домірність та естетика конкретного аптечного середовища/інтер'єру.

Зокрема, естетичний аспект інтер'єру аптеки передбачає значну увагу до колірної рішення, адже правильно підібрані кольори впливають на продуктивність праці персоналу, знижують стрес, забезпечують почуття комфорту. Невірно застосування кольору, наприклад, одночасно різних, яскравих кольорів в одному приміщенні може спровокувати почуття неспокою, тривоги, втомлюваності в той час як використання одного кольору теж небажане як надто одноманітне.

Важливим елементом дизайну аптеки є освітлення. Сучасна індустрія пропонує креативні способи використання як природного освітлення, так і штучного. Можливо також їхнє поєднання на основі, наприклад, сучасного світлодіодного внутрішнього освітлення, що дозволяє підвищити ефективність візуальної сторони аптечного інтер'єру.

Санітарні вимоги інтер'єру аптечного закладу вимагають також урахування практично-функціонального аспекта дизайну предметного середовища, виготовлення його елементів із практичних, стійких до зносу матеріалів. Створення аптечного середовища з використанням нетоксичних матеріалів з нульовим вмістом летких органічних з'єднань без запаху, втілює ідею екологічності. Для цього використовують метали - мідь та сталь, скло, кераміку, які наносять на поверхні, додаючи за потребою світлоактивні пігменти. Широковідомо, що антимікробне покриття для стін, підлог, різних поверхонь перешкоджає поширенню хвороб і суттєво впливає на добре самопочуття людини.

ВИСНОВКИ

Дизайн інтер'єру аптеки передбачає послідовний взаємозв'язок технічних і естетичних якостей компонентів його розробки. Так, декоративність має бути підпорядкована функціональності, а інтер'єр в цілому - правилам пожежної безпеки та усім іншим нормативним і санітарним вимогам, що поширюються на освітлення, зручність робочих місць та інше.

Особливості дизайну інтер'єру виробничої аптеки полягають у залученні наступних елементів: пропозиції продуманого композиційного рішення, що поєднує зручність освітлення, комфортність робочих місць, акцентність естетичних елементів.

Активізовані пандемією та війною, проблеми в роботі великих фармацевтичних компаній та логістики, виробничі аптеки можуть забезпечувати населення ліками, дезінфікуючими засобами, медичними препаратами, що суттєво актуалізує тему їхнього існування в українських

містах, а разом з тим і проблему формування та облаштування середовища, рішення якої надає сучасний дизайн.

ЛІТЕРАТУРА

1. Тихонов О.І. Сучасний стан і перспективи екстемпорального приготування ліків в умовах аптек. *Фарм. Журнал*. 2004. № 5. С. 40-46.
2. Новые подходы к пространственным решениям в здравоохранении. URL: <https://niioz.ru/upload> (дата звернення: 12.03.2021).
3. Дизайн медицинских учреждений. URL: http://www.vashdom.ru/articles/peregorodka_35.htm (дата звернення: 12.03.2021).

MYKHAILOVA R., ANTONENKO I., TERLETSKA N. THE INTERIOR OF AN AUTOMATED PHARMACY AND ITS MODERNIZATION BY MEANS OF DESIGN TOOLS

The work is considered the formation of the environment of systemic pharmacy as a specific medical production facility. Specific features of the design of the internal space of the pharmacy and the equipment of its facilities (object and space elements, lighting, furniture layout), emphasized targeted selection of non-toxic materials (walls, wall, bedding), analyzed approaches to creating a modern, high-tech, comfortable space of this type of pharmacy.

Key words: *environment design, medical institution, manufacturing pharmacy interior, design solution.*